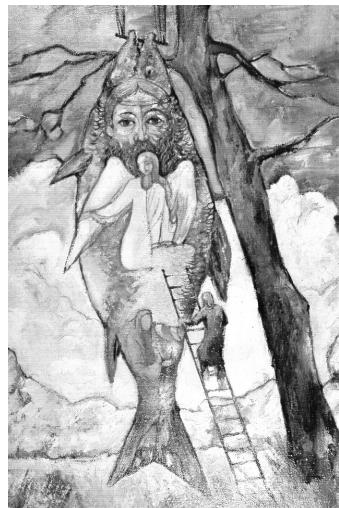

Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або
замовляйте по телефону:
(0352) 28-74-89, 51-11-41
(067) 350-18-70
(066) 727-17-62

**Юрка Іллєнка Доповідна Апостолові Петру
автопортрет альтер его (себе іншого) внатуре**

**Роман-хараман
у трьох книгах**

Юрко Іллєнко

мeЖикниЖЖя

ЮРКА ІЛЛЕНКА ДОПОВІДНА
АПОСТОЛОВІ ПЕТРУ

**Автопортрет Альтер Его Екс-яничара —
чернетки, фрагменти щоденників, ескізи життя і фільмів,
пошуки портретування Богів і Людей наосліп**

(Альтер, від лат. alteratio — зміна, чергування. Его, від лат. ego — Я)

Роман-хараман у трьох книгах

Книга 2

Видання друге, доповнене і перероблене

ФІЛЬМИ

РИБИ

БОГИ

ЛЮДИ

ББК 84(4Укр)-444
УДК 82-3
I 44

У ваших руках харалужний роман-хараман, а не глевка,
недопечена цеглина мемуарів. Хараманами баба Надя називала
мої вигадки про те, чого не було і не могло бути.

Сюжетами цього роману вимощено брук до Раю. Або до Пекла.
Проте в українському дискурсі і Пекло, і Рай — синоніми.

Сюжет простий, як кувалда-вершлят, якою дроблять скелі
на брук. Міркуйте самі: першою бомбою війни вибиває камінець
з провінційного чумацького шляху — мале хлопча — і жбурляє
наосліп у веремію гучних учт. З вишколу тих кривавих звитяг

і людожерських бенкетів хлопча виходить Яничаром.

Елітним Яничаром. Фатум спокушає нью-яничарина —
кидає на ту саму потрощену черкаську сошу — чумацький
шлях, аби остаточно зруйнувати його і не залишити про нього
і гадки. Яничар раптом усвідомлює, що він є відсутнім каменем
з тієї соші, яку торували віками його предки. Яничар починає
роз'яничарюватися. Ціною ризиків, не сумісних з життям.

Знов стає українцем. Елітним українцем, націоналістом,
націократом. Тоді його починають вбивати... українці.

І головне: цю Книгу я не писав — ця Книга писала мене.
На жаль, з помилками.

Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.

ISBN 978-966-10-0754-2

© Ілленко Ю., 2008

© Ілленко Ю., малюнки, 2008

© Богдан, макет, художнє оформлення, 2011

межикнижжя — чому немає понеділків у п'ятницю

Агов, Господи, скажи йому, щоб він не випендрювався.

Замість епіграфа. Звернення до Господа з проханням приборкати мое скажене Альтер Его, яке скрізь і завжди мене підставляє.

Святий Апостоле Петре, Наріжний Камінь Віри Господньої, прости, але цей том, чи цю книгу, чи цю збірку неструктуролізованих текстів і картинок, що Ти відкрив, а я назвав «Межикнижжя», не читай.

Лишє, якщо схочеш, розглядай картинки, якщо вечорами після роботи Ти не гасаєш до третіх півнів Інтернетом. При наймні не читай доти, доки не прочитаєш Третьої Книги моєї до Тебе «Доповідної». Переходь відразу до Третьої Книги «Доповідної», благаю, бо вона є логічним завершенням Першої. Перша Книга і Третя Книга — справжній композиційно довершений роман-хараман. А в цю книжку (в «Межикнижжя») я скинув все те, що ніяк не лізло в спресованій до щільної тверді вакууму, густоплетений торсіонний дискурс моого життя.

Не я його заплітав, не мені його розплітати.

«Межикнижжя» не є складовою частиною роману, це, так би мовити, побічний продукт, можна сказати, шлак інтелектуально-творчої підсвідомої діяльності. Це, так би

Доповідна Апостолові Пєтру

мовити, АльтерЕго «уявного героя» роману, уривки його (моїх) щоденників, дещо з епістолярію, абортировані сценарії, сотні дві-три графічних шкіців до фільмів, живопис різних епох (від льодового періоду сталінізму, через хрущовську відлигу, аж до помаранчевої полюції охлократії) неідентифіковані фото з сімейного альбому (і в тому їхній шарм, бо призначенні для локального ностальгування вузьким колом сім'ї), особливий шар — Боги на Рибах (данина першохрестянству і чумакам), і, вибачай, російськомовні вірші (знаю, на стандартизовану Нобелівським комітетом поезію словоблуддя вони не тягнуть, але являють собою наївно точний діагноз стану яничарської душі (бо писані виключно для себе, а не для друку) в певні зламні моменти життя, тому, ще раз вибачай, вірші-діагнози в цій книзі залишаю, хоча Бог. Жолдак досить жорстоко наказав: все це російськомовне лайнно — на смітник. А «МежикніЖЖя» і є смітник, я, грішний, запхав увесь цей інтелектуальний мотлох в «МежикніЖЖя». Бо він, цей мотлох — ніби реверс старої стертої монети, на відміну від аверсу, що відполіровано в двох книгах роману (перший і третій) до дзеркальної пітьми.

Перші дзеркала були з чорного оніксу.

«МежикніЖЖя» — це, як в комп’ютері, кошик для непотребу. Або позаміський смітник. Пам’ятаєш, автозвалище біля мосії школи №461 на Суковому Болоті. Певен, пам’ятаєш, я, мабуть, Тобі вже набридіть остохид з тим звалищем. Але те звалище було пророчою парадигмою всього моого життя. «МежикніЖЖя» — це саморобний образ того звалища. Все не закінчене, а іноді і не розпочате, все потрощене, побите іржею і третім законом термодинаміки, тобто ентропією іронії, я запхав сюди. Неосмислене, недодумане або перестигле, і тому непридатне до вжитку, те, що не стало мейнстрімом, те, що стало несподіваним для мене самого стрибком в нікуди, все, що загадкове для мене самого, або перестало цікавити мене — все на цьому звалищі.

Але не все.

Якби було все, до останньої вінтажної артонучі — смітник був би не менший за піраміду Хеопса. Уявляєш собі —

піраміда завбільшки з піраміду з недопалків, онуч, інтелектуальних екскрементів на кшталт вживаних презервативів пояснювальних записок лише одного життя?

Хто б то став розгрібати... крім Тебе... та і то за посадовим регламентом...

О!

Нарешті наздогнав!

Чому Бог. Жолдак приябується до моїх віршів. Не тому, що вони такі вже й ялові, або ген невиліковно аматорські, а лише тому, що писані... яничаром... Бог. Жолдак яничарства на дух не переносить... Ще він ненавидить суржик... Тому й стебається виключно суржиком... У Черкасах на Кривалівці після війни був сліпий на ліве око після контузії дільничний лікар алкоголік педіатр... Арсеній Яцкович Суржик... Він не просихав навіть у велику посуху сорок шостого, коли дощу не було сорок шість днів... від самих Зелених свят... Ще він регулярно щотижня читав лекції проти алкоголю в нашій школі навпроти міської пожежної каланчі... Він починав завжди таким реченням: — Я, як Олександр Матросов, (тоді Матросов був взірцем соціальної поведінки — брав на свої груди кулеметні черги з ворожого дзоту) хочу вберегти вас, діточки мої милі, (і п'яно злизував слізу висолопленим біло-валянням язиком практично з-під самого незрячого ока, яке плакало безперервно чорними, як козячий послід, слізами) від смертельної зарази — алкоголю... мушу... все взяти на свої груди... тому й п'ю... і не зупинюсь, поки не вип'ю її... заразу... всю... сам... один... щоб вам нічого не дісталося...

Я писав яничар-вірші, коли був в самому розквиті яничарства... як той лікар в запої, в апогеї... і в апогеї відчаю... так буває... в Пікассо був рожевий період, у Бог. Жолдака — суржевий, хоч він і погрожувався, мовляв, «Прощай, суржик!», у дільничного — сивушний, а в мене — яничарський... згадаю фрагмент хоча б оцього: — шагнуть с крыла / обрезать стропы / костром в ночи стреножить ночь / или забить? / и превозмочь! / всё можна / можна ждать не веря / стерпеть награду / лгать / убить / но там / за той скрипучей дверью / за всё придется заплатить...

Доповідна Апостолові Пєтру

Св. Петре! Вже давно стою перед тими дверима впритул. Цікаво, вони дійсно заскриплять, чи Ти їх змащуєш... хоча б на Великдень... на Великдень, кажуть, двері відкрити... безпосередньо в Рай... і ніякого в'їздного мита... не треба платити... Рай на шару... Пилип Ерастович, мій тесть, помер саме на Великдень... Головний лікар і священик, коли тестя відспівували, сказали, що він безпосередньо потрапив у Рай... Про всякий випадок я вже купив на «Новій Лінії» (є такий гіперсупермаркет) флакон олії «Президент-Тюмень-Нафта» для змащування прецизних механізмів із перепадом температур від плюс сорока п'яти до мінус вісімдесят дев'ять — найкраще, що є на землі. Не забути прихопити з собою. З цією метою я потайки від усіх зшив собі полотняну торбинку, не таку, яку носять за плечима типу сакв, або бесаг, а таку, що ховають на грудях під сорочкою. В торбині найнеобхідніше: обол, ну, це — платня перевізнику Хорону, його треба покласти мені під язика, ну, тоді, ви мене розумієте, коли... за обола мені править золотий царський червінець, купив дуже дешево заздалегідь у Параджанова в 1969 році, Сергій скинув півціни, коли дізнався, для чого мені той червінець; флакон олії «Президент-Тюмень-Нафта»; білі капці, одноразові капці поцупив у готелі «Цезар» в Лас-Вегасі, жодного разу не вдягнені; чотири презервативи «Олімп» про всякий випадок; в один презерватив запакую інструкцію «Як правильно читати «Доповідну». Інструкція — це суттєво! Про всякий випадок копію інструкції «Як правильно читати «Доповідну» розміщую в «МеЖикніЖЖі». Бо якщо «Доповідну» читати неправильно, може скластися неправильне враження про «образ автора», як ото склалося в Любові Голоти, коли я п'яний в диміну на свій день народження вночі в 1969 році раптом вийшов не на той балкон; або в Бог. Жолдака склалося від читання моїх яничар-віршів, від яких його просто нудить, незалежно про що вони, ті вірші.

Перехожу до інструктажу.

Справа в тім, що коли я списую з пам'яті ті, чи інші події, обличчя, місцевості або пригадую слова, то я намагаюся жодним чином не привносити в ті події, слова або персонажі своє

сьогоденне ставлення до тих минулих подій і вчинків. Хай буде так, як було. Навіть якщо виходить неоковирно, недбало, непривабливо. Навіть коли мене самого нудить від того, що було. Колись на прес-конференції в Сан-Франціско журналісти спитали мене: — Пройшло 22 роки з часу заборони вашого фільму «Криниця для спраглих». Щойно ви подивилися цей фільм разом із нами на іншому боці земної кулі... В іншому вимірі цивілізації... З людьми інших культур і інших досвідів... Та й ви вже не той, що були в шістдесятіх... Чи з'явилося у вас бажання щось змінити у вашому фільмі? Чи побачили ви в ньому якісь недоліки? Чи не сверблять руки вирізати з фільму зайве? Або взагалі перезняти дещо, якби я вам зараз запропонував фінансування тих перезйомок? Я не вагався. Я відповів: — Ні! Той фільм робив той Юрко Ілленко, якого вже немає... Який залишився в тому часі... І в тому фільмі... То його твір... У тому творі він весь... І я сьогоденний не маю ніякого морального права корегувати, редактувати, тим паче покращувати (з моєго сьогоденого розуміння — покращувати) того Юрка. Той Юрко закарбував себе в своєму творі таким, яким він був на той час...

Власне, оце і вся інструкція правильного читання «Доповідної».

Коли я описую той час, в якому лелека поклав мене на порозі хати, що Дніпро біля порогу, то моє найбільше бажання, аби я не скривдив жодної молекули того повітря, яке тоді здалося мені молозивом... або коли я трохи далі наведу кілька епізодів з незакінченного сценарію про майора Мельниченка, який я писав на його замовлення, це не означає, що той сценарій мені подобається і що я задоволений тим сценарієм... ні, навпаки, мені зараз здається, що то дуже поганий сценарій, але я його тоді написав, як зміг... він тут фігурує не як артефакт моєї суперпрофесійності, а, скоріш, як свідчення моєї тодішньої політичної зизоокості... Всі оцінки моїм друзям і моїм ворогам, які звучать з тих часів, то оцінки тих часів, всі оцінки всіх без винятку Президентів, ті оціночні судження мене тогочасного... вони завсім не збігаються з моїми сьогоденними судженнями... іноді не збігаються... Грубо кажучи,

Доповідна Апостолові Пе́тру

я сьогоденний, за ті судження не несу ніякої відповідальності... Мое Его виробляло в часі-просторі карколомні фігури вищого пілотажу... Перевантаження під час виконання фігур вищого пілотажу так спотворює обличчя пілота, що й мама рідна не впізнає. Я сьогоденний — то лише полімпести — багатошарові письмена часу на колись чистому обличчі... В «Доповідній» я лише, як пластичний хірург, знімав шар за шаром ті письмена, ті нашарування, щоб не ушкодити, не приведи Господи, нижчих текстів, аж поки не дістався до сакрального: — Спочатку було Слово, і Слово було в Бога, і Бог був Словом...

Почну з розкадровок до фільмів. Може щось стане зrozумілішим про мої фільми. 96 аркушів в непередбачуваності творчих протуберанців — тобто спонтанних викидів розхристаної некерованої енергії.*

Я завжди казав знімальній групі і акторам перед зйомкою кажу: — на екрані кінотеатру нічого, крім нашої з вами енергії, не побачить ніхто, скільки нашої енергії ми впакуємо в кадр, стільки, як водоспад, впаде глядачеві в душу. Енергії екрана і енергії глядацького залу зіткнуться і постане фільм. Сильний енергетичний фільм, ніби професійно заміноване поле, — перейти і не підірватися не зможе ніхто. Тільки ті вибухи по-вченому, по-давньогрецькому, називаються катарсисами, якщо ж по-нашому — очищеннями. Митець, що вміє створювати катарси, подібний до сажотруса, того що прочищає зашлаковані димарі душ. Якщо сажу в димарі вчасно не потрусити — димар вибухне, ніби четвертий реактор ЧАЕС (персональний). Я, переважно, трушу свою душу. Межикніжжя — те, що натрусили за життя. Більш за все натрусили розкадровок.

* Згадані 96 аркушів розкадровок знаходяться після с. 16.

межикнижжя — чому нема понеділків у п'ятницю

Після позавербального зведеного хору розкадровок із різних кін почну з кінця, зі здивованого запитання:

Невже вже?

Відповідь знаю від народження:

Авжеж...

Якось у шостому класі випадково зазирнув у підручник із математики і здивувався, бо в самому кінці книжки були відповіді на всі запитання, на всі ті задачки, які так вперто, підло і дошкульно ставилися школярам в тому, зачитаному до дірок математичному бестселері. Я вивчив напам'ять всі відповіді, і мені стало нецікаво жити далі. Бо я знав відповідь ще до того, як життя задавало мені запитання. Тоді я почав шукати книжку, в якій би не було відповідей. На жаль, в світовій літературі, починаючи з Пятикнижжя, такої книжки я не знайшов. Я вже не кажу про Агату Крісті, або байки Лафонтена, або Платона, Канта і Ніцше. Фройда взагалі читати неможливо, як і «Краткий курс ВКП(б)» тов. Сталіна — суцільне лібідо. Я вже не кажу про наукову літературу Торочка-Заглушка «Польові дослідження Кому Вниз і Кому Сутра» — там не лише відповіді, а й рекомендовані вишукані пози. Може через це я і наважився написати свою книжку, за умови, що в ній не буде жодної відповіді. Або якщо їй буде натяк на якусь відповідь, то вона буде прин-

Доповідна Апостолові Петру

ципово хибною. Відповіді, тобто початок, як завжди у кінці. А кінець пнеться бути початком. Як у випадку зі мною. Хочу перездати карти так, щоб кінець став початком. Між кінцем і початком — **блімока**, тяглістю у нескінченне життя, ще й *рапідом, ще й зі зворотним вектором*. Той **блімока** і є реальною композицією життя.

Rapіd, Св. Петре, це коли знімають, тобто живуть, з більшою швидкістю, ніж показують на екрані, або стенографують у Доповідній. Не стандартні 24 кадри на секунду, як при звуковій кінозйомці, а, приміром, 36, або 48, або ще швидше. Тоді на екрані, при проекції, рух сповільняється, розтягується, як якісний презерватив або як жувальна гумка. Можна навіть видувати з тієї гумки бульбашки-вигадки про нежиття більші за рота.

Життя в спогадах є безладною композицією тих бульбашок, нездійснених намірів, невпізнаних у морзі безпашпортних мрій, неочікуваних, як зеро в рулетці, кохань і послідовних, ніби абетка, колапсів, павз, цезур, стъобів, вакуумів, пристрастей і відсутностей.

Якщо ти живеш з більшою швидкістю, ніж передбачено тамтешньою культурою, ти не синхронізуєшся з дискурсом тамтешнього життя і випадаєш з гнізда... випадаєш в осад... або випереджаєш час, або не доганяєш... ніхера. Що в принципі одне й теж. Бо час — це аж ніяк не запитання. Час — це завжди відповідь. Простір — запитання, а час — відповідь. Дуже неприємна оказія — біжиш просторами, а часу поруч нема, зник, навіть в потилицю ніхто не дихає перегаром, навіть не чути, як його (часу) шиповки рвуть тартанову дріжку, нема нікого, порожнечча, вакуум, часу нема — лише простір попереду і позаду. Простір без часу — це гірше, ніж підручник для шостого класу середньої загальноосвітньої школи з вирваними на шпаргалки останніми сторінками, це — суцільний *post скріптум* — P. S.

P. S. ставлять після закінчення тексту, якщо чогось ще не встигли встругнути. Я, натурально, майже нічого не встиг утнути і про всяк випадок ставлю P. S. в кінці життя, бо де-чого не встиг, багато чого не встиг, нічого не встиг, не встиг та й годі.

Чи встигну?

Ющенко в своєму онлайн-інтерв'ю від 14. 01. 2007 в Інтернеті сказав, що для нього головне — **встигнути допомогти** мені. Чи встигне?

Ранок 18 липня 2007 видався спекотним. 37 градусів за Цельєсім в тіні. Вишні на найстаршому дереві в моєму садку набули кольору антрациту і почали осипатися. Я вирішив спиляти верхівку, щоб Людмила визбирала ягоди вже на землі в холодку, і заліз на старе дерево з пилкою. Задзвонала мобілка:

— З вами буде говорити Президент України Віктор Андрійович Ющенко.

Я ледве не впав із дерева. Сусіди позавмирали по своїх городах, перетворившись на вуха-локатори. Я говорив навмисне голосно, аби чути було на березі і на всю Прохорівку.

— Вітаю Вас зі світлинами, — сказав Віктор Андрійович.

Я згадав, що сьогодні в мене день народження. Несправжній. За паспортом. Насправді я народився 9 травня.

— Дякую, Вікторе Андрійовичу, за привітання, але було б краще, аби Ви приїхали сюди до нас. Я саме сиджу на вишні в славетному селі Прохорівка, саме там, де востаннє було заарештовано Шевченка. З вишні видно Тарасову могилу за Дніпром. Приїздіть.

— Обов'язково приїду, треба дещо терміново зробити... проведу позачергові вибори і приїду... Які ваші плани, Юрію Герасимовичу?

— Спиляти верхівку вишні.

— Багато вродило?

— Відер, на око, зо три.

— Я вам заздрю.

— Приїздіть. Людмила наліпить вареників із вишнями.

Мед привозьте свій.

— А творчі плани які?

— Які можуть у мене бути творчі плани... на вишні?

З кіна мене викинули. «Молитву за гетьмана Мазепу» анафемствували, оббрехали і поховали... Написав роман-хараман «Доповідна Апостолові Петру»... Коли перечитав,

виявилось... підробка... фальшивка... на копил «Протоколу Сіонських Мудрагелів»... Вийшло неоковирно, як в Мельвіла... ну, тобто... в «Мобі Дік»... кострубатіше за «Дон Кіхота»... якийсь химерний рімейк... майже дослівний... з «Улісса» Джойса... аби... не запозичення з «Декамерона» Боккаччо... вони все рятують... бо життя було карколомне, непередбачуване і контраверсійне... не можу видати... Не можу знайти гроші на видання.

— Видамо! — толерантно урвав Віктор Андрійович мою словесну ведмежу хворобу, яка у ведмедів буває з переляку. — І на юшку до вас приїду... обов'язково... тільки впораюсь із виборами... і приїду... Не на вареники, а на юшку, я роблю найкращу юшку в світі... А риби наловіть у Дніпрі...

На цих словах з дерева я впав. Бо не повірив. Чому б це Президенту дзвонити мені, хіба йому нема чого робити на Банковій й без мене? І день народження в мене несправжній, я про нього навіть забув, і ювілею ніякого поблизу немає: — сімдесят один — це ж не сімдесят п'ять. Коли було сімдесят, не озвалася жодна з гілок влади. Ані рідна кіностудія Довженка, ані Академія мистецтв, де я є академіком-засновником, ані Міністерство культури і туризму... Геть ніхто... Нічого... втерся... пережив... раптом через рік з гаком... згадав про мене Президент... Цікаво, чому? Людмила каже, що я стаю занудою, бо кожного разу хочу знайти мотивацію вчинків, які вибухають у мене під ногами, як протипіхотні міни. Або не під ногами, а на самій верхівці старої вишні. То вже не протипіхотна міна, а ракета «Земля–Повітря», «Земля–Вишня».

За півгодини подзвонив Голова Секретаріату Президента України Віктор Іванович Балога:

- Юрію Герасимовичу, як ся маєте?
- Нічого страшного... Перелом хребта останньої надії...
- Приїздіть до мене за дві години. Президент доручив мені зорганізувати видання Вашої книги.
- Через дві години я не можу, бо лише на Південному мості по корках можна змарнувати години півтори.
- Тоді після завтра у п'ятницю 20-го о 10.00 ранку.

18 липня 2007 року на свій сімдесят першій рік народження я остаточно переконався, що дива бувають. І що «Золота Рибка» не вигадка угро-фінсько-ефіопського фольклору. Невже Віктор Андрійович — то реальна «Золота Рибка» для старого харалужного українця? Як там у Пушкіна? Чого тобі надобно, старче? Мені залишилося лише коректно сформулювати три бажання. Але в голові, як кований дідом Савелієм цвях п'ятисотка, стирчала настанова Майстра з «Майстра і Маргарити» Михайла Булгакова: — «Ніколи ні в кого нічого не проси. Прийдуть і запропонують самі».

Схоже, прийшли, тобто подзвонили.

Три бажання в письмовому вигляді я поклав на стіл Віктора Івановича Балоги. Ось вони:

1. Кошторис типографських видатків, гонорарів автору і редакторам, бюджет реклами компанії і дистрибуції книги «Доповідна Апостолові Петру».
2. У третій книзі «Доповідна Апостолові Петру» зашифровано алгоритм реалізації сценарію «Агн» («Хроніка другого пришестя Христа»). Профінансувати і запустити у виробництво фільм. Англійський, російський, німецький, французький варіанти режисерського сценарію вже готові. Переговори з відповідними компаніями про кооппродукцію вже проведені. Навіть РФ бере на себе половину видатків за умови, що Україна профінансує свою частку.
3. Зняти Анафему з фільму «Молитва за гетьмана Мазепу» і закінчити його виробництво. Мається на увазі створення звукового ряду у форматі «Долбі 5.0». Гроши Мінкультом вже ніби виділено, звукові діджітал-матеріали готові ще з 2002 року, зберігаються у фонді Довженка, ведеться робота по вибору фірми, що надасть послуги перезапису в системі «Долбі» і виготовлення копій.

Але цей текст я не поклав на стіл Віктора Івановича Балоги, бо коли в п'ятницю, 20-го о пів на десяту ранку я з'явився в Бюро перепусток Секретаріату Президента України на Банковій, мене ввічливо запитали, хто я такий і чому намагаюся прорватися в кабінет Голови Секретаріату Президента України.

Доповідна Апостолові Петру

їни. Я натулярно охуїв. Тиск підскочив до дзвону у вухах, ніби я пірнув на глибину тридцяти семи метрів у найглибшу ковбаню Дніпра під Ненаситецьким порогом. Велетенський, ніби слизька колода вікового дуба, тъмяно-зелений вусатий сом'яга пускав бульбашки мені в очі і запитував на мигах: що я роблю в його ковбані? Якого фуя я туди припхався? Референтом у сома була феєрично красива русалка — моя бабця Килина. Гламурна русалка Килина теж на мигах сказала мені: — Тікай, Юрко, звідси... якомога далі...

Голос референта Балоги повернув мене в дупу:

— Віктор Іванович Балога терміново вилетів у Крим до Віктора Андрійовича. Зараз вони проводять екстрене засідання РНБО з питання вибуху фосфорних цистерн під Львовом, а в кінці дня разом із Президентом проведуть зустріч із виборцями на місці катастрофи в Ожидові.

Вкотре я пожалкував, що мене створено не у форматі фосфорної цистерни або четвертого реактора Чорнобильської АЕС.

У черговий раз я поспішив із надією. Серце перейшло в режим аварійної зупинки: спершу — через два такти, потім — через три з відключенням охолодження головного мозку. Мозок закипів. Я зрозумів, чому у французьких революційних кашкетів дірочки на потилиці — коли вони співали «Марсельєзу» — «кипить мій розум «возмущённий» — щоб виходила пара — стравлювало тиск. Стало соромно, що моя сива голова використала такий старий анекдот.

— Якогоуя тобі потрібно, старче, на вулиці Банковій?

У мене в потилиці кульові дірочки вже позаростали. До речі, всі дірочки в моїй потилиці проробили саме в цьому будинку на вулиці Банковій.

Я присів на гранітних сходах, поруч присів поет Василь Йосипович Клічак, який приніс мені кошторис типографських видатків, директор видавництва «Просвіта».

Колись Василь написав гарного такого вірша про «Білого птаха». Про те, як він замовив у Чернівцях у ресторані музику з «Білого Птаха». А молодий гуцул-музикант не зінав, що то таке той «Білій птах з чорною ознакою».

Коли мені виповнилось п'ятнадцять, я теж написав вірш.

Було це так. Школа № 461 на околиці Москви була поруч з велетенським звалищем автотехніки, я таки набрид усім, не лише Тобі, Св. Петре, повторами про школу-смітник. Але школа була невід'ємною часткою того звалища. Бо школа була завалена пошкодженими війною і початковою освітою школлярами. В нашому класі з 33-х у 23-х не було батька. Школа навіть за нормами Сукова Болота, де вона стояла, навіть за нормами автозвалища, більше скидалася на заклад по перевихованню неповнолітніх злочинців, ніж на освітній заклад.

В школі панувала пенітенціарна демократія, як ото зараз на Вкраїні.

Може, звідти у мене стійка зневага до будь-якої демократії, особливо, до ліберальної. Ліберальна демократія, як одностатева любов — трахайся до схочу, а дітей, хоча б і даунів, не буде ніколи.

Зовні школа була приголомшливою (як на мій тодішній смак) — конструктивізм двадцятих на звалищі сорокових у стилі раннього Корб'юзе — бетонні куби і трикутні піраміди виклично покладені архітектором супроти законів всесвітнього тяжіння, величезні скляні отвори, які вже важко було назвати вікнами, були, нема де правди діти, на першому поверсі загратовані. В школу можна було проникнути через залізну, теж загратовану, хвіртку по пред'явленню табеля, підписаного кимось із батьків (починаючи з п'ятого класу, всі підписи у всіх табелях підробляв я), наявності на шиї піонерського галстука або краватки (в старших класах), можна було і на светр, прихожани допускались до уроків після ретельного обшуку на предмет ножів, кастетів і вибухівки. Махорку не відбирали. Ну, як зараз, в аеропорту Кеннеді в Нью-Йорку. Або при вході в ЦВК імені Ківалова в Києві. Це було правильно, бо іноді школярам вдавалося пронести на уроки зброю, тоді, як правило, траплялись ЧП. Один раз на літературному вечері, присвяченому поемі Олександра Блока — «Дванадцять», в якій він ніби написав про себе: — «*впереди Иисус Христос в белом венчике из роз...*» — зарізали

Доповідна Апостолові Пєтр

на смерть одного із запрошених гостей, поета, члена Спілки письменників СРСР, бо він замість читати нам свої саморобні вірші, напився і почав не на жарт чіплятися до вчительки історії (чіплятися не те слово, поєт вчительку практично згвалтував у нас на очах), а ми всі, старшокласники, були в ній закохані. Зарізав члена Спілки письменників СРСР, до речі, не старшокласник, а малолітка з 5-го «Б» класу, що сидів, казали, на першій парті і постійно дрошив на вчительку з історії. Вона вперто ставила йому за це двійку і, що всіх дивувало, не за поведінку, була така графа в табелі, а за історію. Бо вона вважала, що той дроходить на історію. Коли його забрали від нас у справжню колонію для неповнолітніх злочинців, вона дуже побивалася, плакала на кожному уроці в 5-му «Б», в 6-му «Б» і в 7-му «Б». Ще подейкували, а саме вчитель фізкультури подейкував, якому *історичка* вперто не давала, що вона, *історичка*, їздила до того Хосе з 5-го «Б» в колонію щомісяця і там, на побаченні, давала йому, щоб він вже більше не дрошив. А ще вона йому регулярно відсидала домашні завдання з історії. Завела в журналі окремий рядок з його прізвищем, ставила йому туди четвертні оцінки. Чомусь лише четвірки. Жодного разу не поставила п'ятірку, це нас лякало. Прізвище в того Хосе з 5-го «Б» було татарське — Кондаур, ну, звичайно, зрусифіковане на «ов» — Кондауров. Він був нерідним братом нашого Кондаурова з 9 «Б».

От після того я й написав того свого вірша. Там були такі слова: — Знаю точно: поздно или рано / над земною свалкой нечистой / по тугой струне меридиана / я пройду слепым эквилибростом... Ці рядки, звичайно, підлітковий шовінізм і графоманство, і, звичайно, були навіяні отим блоківським: — «впереди Иисус Христос, в белом венчике из роз...», автозвалищем і Кондауром, який вчинив вчинок (зарізав члена Спілки письменників СePeCePe), а я ще не зробив жодного вчинку.

Але я чомусь вже тоді здогадувався, що запрограмований на якусь еквілібрстику вздовж або впоперек меридіана. Хоч і наосліп. Або по вертикальній стіні. Мені тоді дуже подобався цирковий атракціон — гонки на мотоциклах по вертикальній

стіні. Вони будували циліндр із дощок-п'ятдесяткою висотою з доменну піч і гасали всередині на трофейних мотоциклах БМВ. Трюк на вертикальній стіні був теж трофейний — вперше його почали виконувати в Третьому Рейху. В Мюнхені під час Олімпіади чотири чорних мотоцикли несли червоні полотнища пррапорів — створювалася рухома фігура свастики, солярного знака, якщо дивитися згори. А місця для глядачів були саме на верхівці циліндра з мотоциклетною свастикою. Їзда по вертикальній стіні подобалася не тільки мені, а й Герингу, Гессу, Борману і самому Фюреру. Мотоцикла в мене не було, але сторож атракціону в Парку Культури імені Жданова, що на Таганці, за пляшку «Московської» в білому сургучі пускав нас із Владиком Савоськіним, Олегом Фроловим і Едіком Саможваловим в обідню перерву всередину циліндра. Ми щосили намагалися бігти по вертикальній стіні. Падали на п'ятому-шостому кроці, сторох реготав, виливав півлітру в розверсту пащу, спершу розкрутивши водяру по стінках пляшки, як мотоцикли по вертикальній стіні, казав: — *Панимать нада, шпана безмозглая, центробежная сила, как в этой поллітре! Учиться нада было, а не д'евок валять в шестом классе... Фізика — шестой клас! Садись, два! Пшли вон!*

Вектор моєї гіпотетичної еквілібрістики для мене тоді ще був у тумані, як струна в Гоголя, що бринить в тумані: ноту чути, а струна в тумані невидима, може, її і нема зовсім, туман дзвенить сам по собі.

Вірша-поему в стінгазету не взяли, вчитель літератури, класний керівник і просто класний снайпер під час війни зі спецзагону маршала Конева (казав, що на його особистому рахунку 123 вищих офіцерів Вермахта), кавалер Ордена Великої Вітчизняної війни, автор єдиної рапітичної поетичної збірки «Снайпер» Микола Сергійович Сергєєв байдуже сказав, ніби плавно спустив гачка своєї снайперської гвинтівки:

— *Меньше б, ты, Ильенков, засранец, воображал! Доиграешься! Тебе когда-нибудь руки повяжут тем меридианом из колючей проволоки, как Кондаурову... Допрыгаешься! Садись: два!*